

Dobnosti, dodatky, opravy, informace, zajímavosti, ohlasy

K panským sídlům v Týně a Lomnici

Petr Sokol

V Hlásce č. 1/2010 pšíř Tomáš Karel, Vilém Knoll a Luděk Krčmář o tvrzišti v Lomnici na Sokolovsku.¹⁾ Ačkoli prostorově i majetkově toto panské sídlo souviselo s dalším, jen 800 m SZ směrem vzdáleným sídlem v sousedním Týnci, není v článku o tomto sídle zmínka. Jemu věnované heslo však najdeme v publikaci stejného autorského kolektivu o panských sídlech Karlovarska.²⁾ Blízkost i shoda v umístění obou sídel je nápadná a především s onou blízkostí může souviset autory článku uváděný údaj o jakémsi sídle „na kopci“, citovaný v souvislosti s Lomnicí. To si měl podle jedné verze postavit roku 1567 majitel Lomnice Kryštof Vorreiter, podle druhé pak Jindřich z Týna roku 1568. Toto sídlo „na kopci“ nebylo autory lokalizováno.³⁾

Pokud bychom chronologicky seřadili základní údaje, dojdeme k následujícímu: K roku 1567 se uvádí sídlo „na kopci“, které postavil Kryštof Vorreiter z Lipnice. Ten roku 1568 prodal loketské léno v Lomnici Jindřichu z Týna, který zde následně vlastnil „staré sídlo“, přičemž si měl toho roku postavit sídlo „na kopci“. Těžko jde však o dvě různá sídla, která by byla postavena v tak malém prostoru a ve stejné době a se stejným označením, a to za situace, kdy v obou těsně sousedících vsích existovala již dvě starší sídla. Buď jde o záměnu a mylný údaj v pramenech nebo je jedno z dochovaných tvrzišť mladší a vzniklo až roku 1567 či 1568 jako ono sídlo „na kopci“. V takovém případě by vzhledem k poloze byla tímto sídlem tvrz v Týně, která byla umístěna výše než tvrz v Lomnici a navíc nad svahem do potočného údolí, ve kterém se nacházely vsi Týn i Lomnice. Tedy z pozice obou vsí i sídla v Lomnici skutečně na kopci.

Pokud bychom tedy za toto nové sídlo (je otázka, zda nové či nově postavené označovalo novostavbu či sídlo přestavěné, upravené) považovali tvrz v Týně v místech dnes výrazného tvrziště a správný by byl údaj o tom, že ho postavil nejspíše roku 1567 Kryštof Vorreiter z Lomnice, pak by to znamenalo, že Kryštof držel tou dobou nejen Lomnici, ale alespoň i část Týna. Následně by prodal Lomnici Jindřichovi z Týna a ten by se stal vlastníkem zdejšího „starého sídla“. Pokud by byl správný až údaj k roku 1568, Kryštof by prodal Lomnici Jindřichovi, ten by se stal vlastníkem „starého sídla“ a následně by postavil (či spíše upravil – někde musel před koupí Lomnice sídlit) sídlo „na kopci“ v Týně.

Jestliže by šlo v případě týnské tvrze o novostavbu z roku 1567 či 1568, pak je zde otázka staršího sídla, neboť predikát z Týna se objevuje již okolo roku 1370. Bylo by ale možné, že původní sídlo stávalo na stejném místě, kde pak bylo zbudováno mladší sídlo „na kopci“. Napomoci by v tomto mohla jen datace vzniku týnské tvrze či doklady její přestavby a detailnější zmapování majetkových poměrů v 60. letech 16. století pro držení Týna i Lomnice.

Poznámky: 1) Karel, T. – Knoll, V. – Krčmář, L.: Příspěvek k panským sídlům v Lomnici, Hláska XXI/2010, č. 1, s. 11 – 12. 2) Karel, T. – Knoll, V. – Krčmář, L.: Panská sídla západních Čech. Karlovarsko. České Budějovice 2009, s. 170. 3) Citace v pozn. 2.

Koleč – nová zjištění k lokaci a dataci tvrziště

Milan Procházka

Záchranný archeologický výzkum České společnosti archeologické o. p. s. ve vsi Koleč (okr. Kladno) na parc. č. 10,4 probíhal z důvodů přestavby rodinného domu v sousedství zámeckého komplexu. Prvotní ohledání při dohledu ukazovalo na možnou zachovanou situaci fortifikačního prvku bývalé tvrze a byl zahájen terénní výzkum lokality. Během výzkumu se podařilo odhalit hned několik superpozic.

Ves Koleč je poprvé připomínána v nedatované listině, historicky zařazované do let 1125 – 1140 jako „Holecs, villa ecclesiae Wissegradensis“ (Profous 1949, 342). Je však zřejmé, že kapitula nevlastnila celou ves Koleč, protože na začátku 14. století se zde připomínají vladkové z Kolče neznámého erbu,

zřejmě vlastníci poplužního dvora (Anděl 1984, 207). Poslední vladka Černín z Kolče zemřel někdy před rokem 1417 – v tomto roce se připomíná jako zemřelý (Profous 1949, 342). Poté se zde střídali vlastníci z řad drobné šlechty v rychlém sledu. Zdejší církevní majetek byl za husitských válek (roku 1436) sekularizován a císař Zikmund jej dal do zástavy Václavovi Cardovi z Petrovic (Sedláček 2000, 241).

Koleč je od roku 1594 v držení majitele Libochoviček Vojtěcha Pětipeského z Chýš. Jeden z jeho synů Jan Albrecht se usadil na Kolči a postavil zde tvrz. Poté, co zdědil Libochovičky, připadla Koleč k tomuto statku. Po smrti Jana Albrechta v roce 1614 koupila zadlužený statek Eva ze Slavkova, manželka Kašpara Kaplíře ze Sulevic, který, jako účastník stavovského povstání v letech 1618 – 1620, byl popraven 21. června 1621 na Staroměstském náměstí v Praze (Koller 1968, 101). Dřívější existence tvrze není podložena.

Z počátku bylo odkryto etážové kostrové pohřebiště, kdy nejstarší kosterní pozůstatky byly předběžně datovány na počátek 18. století (jako kostel sloužila zámecká kaple Nejsvětější Trojice). Během výzkumu byly vyzvednuty pozůstatky sedmi jedinců. Stratifikace, kterou pohřebiště narušovalo, byla tvořena zejména navážkami a uloženinami, které lze předběžně zařadit dle nálezů do období 16. – 17. století. Ve východní části zkoumané plochy bylo prozkoumáno vrcholně středověké souvrství uloženin, které charakterem nálezů zřejmě spadá do 14./15. století. Poslední etapu výzkumu tvořila exkavace dvojitého opevňovacího příkopu jen několik metrů na východ od zámecké kaple. První byl příkop s rovným dnem a kolmými stěnami o hloubce 80 cm a druhý příkop byl strmě svažité s mírně zahroceným dnem. Svrchní vrstvy obsahovaly navážky s nálezy z 16. století, hlouběji pak byly uloženy s vrcholně středověkou keramikou (14./15. století). Při dolní úrovni této střední části byly zachyceny fragmenty keramiky z období 1. poloviny 13. století. Spodní část tvoří splachové vrstvy obsahující i přemístěné podloží, s nálezy vrcholně středověké keramiky kontaminované materiálem raně středověkým a pravěkým (zejména doba bronzová). Poslední vrstvy jsou tvořeny zahliněným podložím.

Mezi nejcennější nálezy získané během výzkumu patří nález korálků z růže u jednoho z pohřbených jedinců. Z obsahu příkopu stojí za povšimnutí části pozdně středověkých kachlů s erbovními a figurálními motivy, ukázky přeměny morfologie a technologie mladohradištní keramiky a vrcholně středověké produkce. V současné době lze k tvrzi v Kolči říci, že byla potvrzena dosud nepodložená hypotéza o její existenci ve vrcholně středověku a rámcově se podařilo lokalizovat její polohu.

Literatura: **Anděl, R.** 1984: Hrad, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku – Severní Čechy; **Koller, R.** 1968: Nástin regionálních dějin okresu kladenského. Kladno; **Profous, A.** 1949: Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny II. Praha; **Sedláček, A.** 2000: Hrad, zámky a tvrze Království českého VIII, Rakovnicko a Slánsko. 3. vydání, Praha.

Hora – označení panských sídel v 17. století

Petr Rožmberský

Nejedná se pochopitelně o známá sídla, jako je např. Kunětická Hora či Zelená Hora, vypínajících se na výrazných krajinných vrcholech. V matričních zápisech ze 17. století je totiž možné se setkat s velmi neobvyklým označením drobných panských sídel – tvrzí. Zatím bylo zachyceno osm lokalit a seřadíme-li je chronologicky, dostaneme následující obrázek:

V Němčicích u Klatov je roku 1645 zaznamenána jako kmotra Magdaléna, služebnice „seshory“, roku 1652 jako Magdaléna, komorná J. M. paní z Němčic, roku 1657 jako Magdaléna „seshory“ z Němčic, roku 1663 jako Magdaléna, komorná „seshory“ z Němčic a roku 1664 jako Magdaléna, komorná „seshory“.¹⁾ Je možné předpokládat, že jde stále o jednu a tutéž osobu a nářeční „seshory“ (a další varianty, viz dále) interpretovat jako „z hory“. Roku 1654

zde byla kmotrou také Anna, chůva „Sezhory“ z Němčic a roku 1659 panna Juditka „seshory“.²⁾

Němčická tvrz byla do roku 1668 centrem samostatného statku a do roku 1665 zde seděli Perglarové z Perglasu.³⁾ Magdaléna tedy byla komornou Její Milosti urozené paní Perglarové, tak jako byla Anna její chůvou. Panna Juditka byla urozená panna Judita Maxmiliána Perglarová z Perglasu.⁴⁾ Komorná, chůva a panna Juditka bezesporu žili v němčické tvrzi a označení „z hory“ nemůže znamenat nic jiného, než z tvrze.

Roku 1646 je v němčické matrice zapsán jako otec kuchař z Petrovic „seshory“.⁵⁾ Ani tady nemůže být pochyb, že vařil Kokořovcům ve tvrzi ve „Velkých“ Petrovicích.⁶⁾ V roce 1662 byla v Kadově kmotrou Ludmila, kuchařka „z hory“ pana Janovského z Bezděkova.⁷⁾ Kuchařčin strážník seděl na tvrzi v Bezděkově u Kasejovic.⁸⁾ V roce 1663 byla v mirošovském farním kostele sv. Jakuba v Chylicích za kmotru Magdaléna Lišková, klíčnice „zeshory“.⁹⁾ Ani zde nemůže být pochyb, že funkci klíčnice vykonávala na mirošovské tvrzi.

V němčickém kostele bylo roku 1664 pokřtěno nemanželské dítě matky Maruše, děvečky „z Seshory“ z Otína.¹⁰⁾ V tomto případě mohla být Maruše děvečkou i jinde než v otínském panském sídle (v panském dvoře), ale vzhledem k předchozím a následujícím příkladům je možno konstatovat, že jde opět o označení panského sídla. Roku 1669 (1663?) kmotruje opět v Němčicích Anna, děvečka „seshory“ z Makova.¹¹⁾ V makovské tvrzi seděli v té době Sedlečtí z Újezdce.¹²⁾

V letech 1671 – 1679 je několikrát kmotrou v Chudenicích Dorothea, kuchařka J. M. staré paní na Chudenicích, v prvním případě staré paní „ze shory“.¹³⁾ Její milost stará paní měla v uvedených letech také hofmistryni a komornou.¹⁴⁾ Nejmenovaná postarší šlechtice by mohla být matkou Jana Heřmana Čermína z Chudenic (jemuž v inkriminovaných letech Chudenice náležely) Annou Magdalénou Hrzánovou z Harasova († 1683).¹⁵⁾

Posledním zjištěným případem je kmotrovství v Přešticích z roku 1684. Jmenování jsou při kitech ze Skočic jako kmotři Barbora, komorná „z Shory“ a Linhart Hoss „Zeshora“(?), lokaj.¹⁶⁾ Ve Skočicích sloužili na tamní tvrzi buď Příchovským, nebo Stotzům.¹⁷⁾

Až na tvrz ve Skočicích, situovanou na výrazném návrší, nelze o ostatních sídlech, nacházejících se spíše v rovině, uvažovat o tom, že pojmenování se odvíjelo od jejich polohy. Jak tedy vznikl pro tvrz (alespoň v západních Čechách) název „hora“, není zatím jasné.

Poznámky: **1)** Státní oblastní archiv v Plzni (dále SOA), fond Sbírka matrik (SM), fara Němčice, kniha 1, s. 5, 117, 114, 108. **2)** Citace v pozn. 1, s. 10, 12. **3)** Sedláček, A.: Hrady, zámky a tvrze Království českého IX. Praha 1893, s. 239. **4)** Citace v pozn. 1, např. s. 8, 13, 15. **5)** Citace v pozn. 1, s. 149. **6)** Citace v pozn. 1, např. s. 6, 21, 13. **7)** SOA, SM, fara Kadov, kniha 1, s. 7. **8)** Červenka, V. – Novobilský, M. – Rožmberský, P.: Tvrze Bezděkov a Hradiště u Kasejovic. V tisku. **9)** SOA, SM, fara Mirošov, kniha 33, s. 22. **10)** Citace v pozn. 1, s. 131. **11)** Citace v pozn. 1, s. 203. **12)** Citace v pozn. 1, např. s. 21, 168, 183. **13)** SOA, SM, fara Chudenice, kniha 1, s. 2, 6, 19, 31. **14)** Citace v pozn. 13, s. 5, 22. **15)** Citace v pozn. 3, s. 33. **16)** SOA, SM, fara Přeštice, kniha 1, fol. 83v, 84. **17)** Světlík, J. – Rožmberský, P. – Novobilský, M.: Hrádek ve Skočicích u Přeštic. Plzeň 1998, s. 13 – 14; citace v pozn. 16, 1, např. fol. 82v, 83v.

Už jste četli...?

České památky, časopis pro přátele památek a historie XX, 1-2/2009, 24 stran A4, barevná obálka, cena 20 Kč. Z obsahu: D. Klíma: Renesanční zámek Vimperk, s. 3 – 6. L. Hanzl: Zámky v Toužimi – příběh zániku památky?, s. 6 – 8. V. Bezděková: Chlumčanští za třicetileté války, s. 8 – 14. P. Rožmberský: Zlostný farář aneb Nejstaší matrika fary Kadov, s. 14 – 20 (s novými daty ke stavbě zámku v Bezděkově u Kasejovic). Menšík, V.: Pozvánka na výlet, s. 22 – 23 (tvrz Dobrš). Objednat možno u Českého svazu ochránců památek, Mandlova 16, 320 03 Plzeň, e-mail: info@csopa.info.

Památky středních Čech, časopis Národního památkového ústavu ú. o. p. středních Čech Praha 23, č. 2/2009, 64 stran A4, doporučená cena 60 Kč. Z obsahu: P. Kroupa – J. Kroupová: Gotic-

ké nástěnné malby na hradě Clamu a jejich vztah k českému gotickému malířství, s. 1 – 9 (Rakousko). Kroupa, P.: Ke gotické podobě severozápadní věže hradu a zámku v Brandýse nad Labem, s. 21 – 26. Distribuce: tel. 274008285, e-mail: martinkova@stc.npu.cz.

Redakce

Z hradů, zámků a tvrzí

Ačkoliv se v běžně dostupné literatuře uvádí, že zámek v **Radimě** (okr. Kolín) byl vystavěn na místě tvrze, opak je pravdou. V roce 2005 jsem si povšiml nad obloukovitým rybníčkem v sousedství zámecké stavby malého skalnatého návrší s domkem čp. 2. Obdélná přízemní až patrová obytná budova krytá sedlovou střechou mě zaujala opěrným pilířem na delší jižní fasádě. V tom, že se jedná o původní tvrz mě utvrdily internetové stránky <http://www.cestyapamatky.cz>, kde jsou i snímky interiéru. Objekt je v soukromém vlastnictví a můžeme si jej prohlédnout pouze zvenčí. Zmíněné internetové stránky, popisující oblast Kolínska, mohu všem doporučit. Snad až na nějaké malé chyby, popisující objekty tvrzí, jsou dobře a přehledně zpracovány.

I nadále chátrá zámek v **Polních Voděradech** (okr. Kolín). Zpustlá budova a trosky hospodářských objektů s přilehlým parkem jsou volně přístupné.

Kynšperk (okr. Ústí nad Orlicí) – místo hradu na ostrohu na jihozápadním okraji města Letohradu je po archeologickém průzkumu vyřezáno, upraveno a osazeno informační tabulí.

Bezprostřední místo jihozápadně od narušeného areálu hrádku **Štandl** (okr. Frýdek-Místek) bylo v nedávné době vykáceno. Nyní se na lokalitu z těchto míst naskytá pěkný pohled.

Dřevěný zámeček (lovecká chata) **Pleniska** (okr. Frýdek-Místek) byl vybudován ve stejnojmenné trati před r. 1918 těšínským arcivévodou B. Habsburkem. V literatuře se dočteme, že byl v letech 1946 – 1947 rozebrán a zbytkem jsou zarostlé nepatrné zbytky základů. Stavba byla ale po rozebrání přenesena do nynější obce Přisek, kde se dochovala v přeměněné podobě do dnešní doby. Obdélný dřevěný objekt čp. 223 s patrem na krakorcích, krytý sedlovou střechou, je umístěn u vjezdu do areálu lesní zprávy na okraji svahu nad pravým břehem řeky Olše.

Martiněves (okr. Litoměřice) – i nadále chátrají zbytky tvrze dochované v obytné budově v severní části bývalého dvora. Objekt má již propadlé střechy a postupně se začíná rozpadat.

Takřka z troskek povstal barokní zámek obsahující zbytky tvrze v **Radovesnicích** (okr. Kolín). Nynější majitel z bývalého Sovětského svazu zahájil rozsáhlou rekonstrukci a kdysi volně přístupný objekt bude již pro veřejnost zřejmě uzavřen.

Brocnov (okr. Litoměřice) – nadále chátrá trojkřídlý zámek s nejstarší střední částí jižního křídla. Opadávající omítka zde odhalila cca 3,5 metru vysoký pískovcový portál s v padlinami po kladkách a zbytky psaníčkových sgrafit.

Parkově bylo v minulosti upraveno tvrziště v zahradě bývalého dvora (dnes domov důchodců) v **Kurovodicích** (okr. Mladá Boleslav). Místo je na požádání přístupné.

Pro širší veřejnost byly zpřístupněny zbytky hrádku **Rumberk** (okr. Blansko) na ostrožně v místní části obce Deštné. Obec sehnala dotaci na pátrání v dokumentech, další tři miliony na výkopové práce a přidala též peníze z obecního rozpočtu. Od srpna minulého roku zde probíhá rozsáhlý archeologický průzkum. Ten odhalil, že hrádek vznikl zřejmě ve třech stavebních fázích. Nejstarší byla stavba v jihovýchodní části, další přibyla na sever od ní. Zděné byly jen základy a suterén, hlavní konstrukce byly dřevěné. Nalezeny byly keramické a skleněné nádoby, zvířecí kosti, hroty šípů, kovové přezky nebo nůž či stříbrné mince ze 14. století. Odhalené základy byly v době mé návštěvy hrádku zakryty textilií nebo byl nad nimi postaven přístřešek. K místu dnes vede nově zbudovaná zpevněná pěšina se zábradlím.

J. Synek

Zprávy z klubu

Rada

Kontaktní adresa: KAS, Kopecského sady 2, 301 36 Plzeň. Tel. 604261000, e-mail rozomber@kar.zcu.cz.

Schůze Rady se bude konat ve středu **2. června** od 17 hod. v restauraci U Vincenta. Bude stanovena výše „desátku“ za rok 2009 a výše předplatného Hlásky na rok 2009, bude se rozhodovat o konání další konference Dějiny staveb a vydávání sborníku Dějiny staveb, proběhne volba předsedy, a oficiální jmenování prozatímní pokladní Ing. K. Brzobohaté. Další návrhy k projednání či stanoviska k výše uvedeným tématům mohou předsedové poboček zaslat i e-mailem. Pobočky mají při hlasování podle počtu členů hlasů: Plzeň 5, Praha 2, Zlín 2, Hradec Králové 1, Brno 1, Humpolec 1. Funkcionáři poboček Praha a Hradec Králové nezaslali zprávy o činnosti a o hospodaření za rok 2009 – nechť tak neprodleně učiní.

Kontrola finančního úřadu týkající se dotací od Ministerstva kultury za uplynulých 5 let zjistila, že peníze byly účelně vydány na tisk příslušných sborníků. Nebyly však vždy dodrženy formální části smluv, jako včasné odevzdání vyúčtování či zprávy o průběhu akce a byly uloženy sankce. Rada provedla nápravu a požádala o jejich prominutí.

Redakce Hlásky děkuje všem, kteří zareagovali na výzvy a zaslali příspěvky do našeho zpravodaje. Je však nutné upozornit, že přišlo větší množství příspěvků, seznamující čtenáře s lokalitami v zahraničí způsobem, blízkým se formě turistického průvodce. Před těmito příspěvky budou mít v Hlásce přednost aktuální články, přinášející nové poznatky o panských sídlech. Seriál o švýcarských středověkých stavbách byl právě proto přerušen. Redakce žádá o pochopení.

Zpráva o činnosti v r. 2009: I když už tu byla krize, přesto se podařilo získat dotace jak na Hlásku, tak na sborník Dějiny staveb a udržet cenu Hlásky i „desátku“ na předešlé úrovni. Hláška mohla být poskytována všem gymnáziím v Plzni a autorům příspěvků zdarma. Byla uspořádána 10. mezinárodní konference Dějiny staveb a vydán sborník k konference předešlé, zasláný všem pobočkám. Členové obdrželi při příležitosti výročí Hlásky rejstřík všech XX. ročníků. Uskutečnila se schůze Rady, byla jmenována nová pokladní, která však ze zdravotních důvodů funkci složila. Funkce se ujala Ing. Karla Brzobohatá, která zejména ve spojitosti s probíhající kontrolou dotací Ministerstva kultury klub „podržel“, za což jí velmi děkujeme. Pod hrozbou rozpuštění se brněnská pobočka do termínu stanoveného Radou zkonsolidovala a uhradila dluhy Radě.

tajemník P. Rožmberský

Zpráva o hospodaření v r. 2009: Zůstatek: 89 339,5 Kč. Příjmy 141 627,5 Kč (dotace Nadace 24 000, dotace Město 50 000, dotace MK 30 000, dotace Kraj 20 000, na Hlásku 12 560, desátek 4 980, úrok 87,5). Výdaje: 157 328,5 Kč (sborník DS 120 000, Hláška 34 340, kanc. potřeby a poštovné 116, internetové stránky 1085, vedení účtu 1787,5). Zůstatek: 73 638,5 Kč.

prozatímní pokladní K. Brzobohatá

Pobočka Plzeň

Kontaktní adresa: KAS, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň. Tel. 604261000, e-mail rozMBER@kar.zcu.cz.

Na pravidelných klubových schůzkách každou první středu v měsíci v restauraci U Vincenta proběhla v lednu přednáška P. Míkota o hradech na Kypru, v únoru mluvil T. Krofta o horských hrádcích a v březnu seznámil přítomné M. Novobilský se stavem a plánovaným rozšířením naučné stezky F. X. France v Kozelském polesí, které je pobočka zřizovatelem. **Jarní členská schůze** s obvyklým programem (přijímání nových členů, vylučování neplatičů a pod.) se bude konat ve středu 5. května na klubové schůzce po přednášce.

Přednáška pro veřejnost v únoru pánů J. Klsáka a T. Karla o výsledcích dlouhodobého výzkumu hradu Hartenberk pilákal na v únoru 32 lidí. Další taková **přednáška se koná 19. května**, opět od 17. hod. v zasedací místnosti FF ZČU v Sedláčkově ul. 15 ve 2. poschodí. Kdo a o čem bude přednášet, je zatím neznámo.

Jarní autovycházka je příchystána na **24. dubna**. Odjezd tradičně z parkoviště pod Hamburkem v 8 hod. Trasa je tentokrát vedena na Merklínsko a do okolí Kolovče. V plánu je navštívit tvrze, zámky a hrady Bijadla, Merklín, Ptenín, Buková, Srbsice, Kanice, Netřeb, Lštěn, Osvračín, Hlohová a Lacembok. Vede V. Chmelfř. Řidiči nahlásí počet volných míst a pěšáci zájem o svezení a příspěvi na benzín tak týden předem na tel. nebo e-mail pobočky.

V předchozí Hlásce inzerovaný **zájezd 15. května**, na nějž se mělo do koce února přihlásit nejméně 35 lidí, členy pobočky asi nenadchl, neboť tak učinila asi jen polovina nutného počtu. Proto bylo s majitelkou cestovky dohodnuto, že je ještě možné, aby se přihlásili další zájemci, a to až do dubnové schůzky (tel. 377535886, 777108634, e-mail: helena.matejkova@seznam.cz). Zda se pojedje nebo nepojede bude rozhodnuto na dubnové schůzce; kdo je přihlášen a na schůzku nepřijde, bude se informovat na spojení uvedeném výše. Neuskuteční-li se tento zájezd, nebudou se další pro nezajem členstva pořádat.

V tomto roce oslavili nebo oslaví kulaté narozeniny tito členové pobočky: Bc. Ivan Peřina z Liberce a Ing. Lenka Vamberová ze Strakonice třicítka, Martina Ambrosová z Blovic, Ing. Jan Hajšman z Plzně a Petr Hereit z Horního Slavkova čtyřicítka, Václav Keller z Plzně padesátka, JUDr. Jitka Fišerová ze Stodu, Jaroslav Noháč ze Strašic, Jiří Rašín z Klikařova a PhDr. Bedřich Štauber z Loun šedesátka, sedmdesátka Miroslav Milec z Českých Budějovic a RNDr. František Zahradník z Plzně. Dámy prominou a všem přejeme hodně zdraví, pohody, zážitků z akcí pobočky a při četbě Hlásky. Případně změny jmen, adres a titulů je třeba změnu nahlásit.

Zpráva o činnosti v r. 2009: Opět se po celý rok (mimo prázdnin) dařilo zajišťovat na klubových schůzkách přednášky, podobně jako čtyři přednášky pro veřejnost v prostorách Západočeské univerzity. Uskutečnily se dvě členské schůze, dvě výměny pokladních, jarní autobusový zájezd na Karlovarsko (podzimní se pro nezajem členstva nekonal), autovycházky na Božeňsko a do Pošumaví. O všech aktivitách bylo podrobně referováno v Hlásce.

tajemník P. Rožmberský

Zpráva o hospodaření v r. 2009: upravený zůstatek 14 506,5 Kč. Příjmy: 18 384 Kč (příspěvky 11 464, na Hlásku 6920). Výdaje: 18 525 Kč (na Hlásku 6920, poštovné 7648, desátek 1890, přednášky 2000, kanc. potřeby 67 Kč). Zůstatek: 14 365,5 Kč.

pokladní K. Brzobohatá

Pobočka Brno

Kontaktní adresa: Ing. Pavel Švehla, Ondráčkova 3, 628 00 Brno-Líšeň, e-mail: svehla.pavel@volny.cz.; Mgr. Josef Jan Kovář, Rennská třída 416/39, 639 00 Brno-Štýřice.

Mimořádná schůze pobočky se konala na popud Rady 20. 11. 2009 v restauraci šermířského klubu L.A.G., Brno, Studánka. Přítomno bylo 10 členů, dva se omluvili. Předseda Švehla a pokladník Kovář podali hlášení o nedostacích během posledních let stran podávání zpráv o činnosti, hospodářských zpráv a plateb. Informovali také o opatřeních přijatých Radou KASu vůči pobočce. Dále byla podána hlášení o provedené nápravě: předseda Švehla informoval o vypracované a odeslané zprávě o činnosti; člen Štětina informoval o dalším, jím vypracované zprávě o činnosti; pokladník Kovář informoval o vypracovaných a odeslaných hospodářských zprávách, o provedení dlužných plateb k 20. 10. 2009 a o současném stavu účetnictví. Následně oba funkcionáři složili své funkce. Přítomní členové pobočky vzali na vědomí odčinění nedostatků a rozhodli takto: a) předsedovi i pokladníkovi pobočky byla vyslovena důtka, b) v rámci nápravy jim bylo nařízeno setrvat ve funkci a očistit jméno pobočky pilnou prací. Na rok 2010 byly naplánovány akce: a) J. Štětina připraví exkurzi na Boskovicko, termín bude upřesněn, b) P. Šimeček pošle předsedovi informace k chystaným akcím zlínské pobočky, kterých by se brněnská pobočka mohla zúčastnit.

zapsal J. J. Kovář

Zpráva o činnosti v r. 2009: V roce 2009 bylo nejvýznamnější akcí pobočky kolokvium „Nové archeologické objevy sakrální architektury na jižní Moravě“, které proběhlo v prostorách brněnského biskupství na Petrově dne 19. 5. 2009. Akci spoluorganizovaly i Diecézní muzeum v Brně, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Ústav archeologické památkové péče v Brně, Archaia Brno, o. p. s. a Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity. V rámci kolokvia zaznělo celkem 15 referátů, které se zabývaly sakrálními aktivitami a stavbami z období stěhování národů (lokality Žuráň na slavkovském bojišti), Velké Moravy (lokality Mikulčice, Modrá u Velehradu, Hradisko sv. Klimenta u Osvětiman, Pohansko u Břeclavi) i pozdějších období středověku (rotunda sv. Kateřiny ve Znojmě, dóm sv. Václava v Olomouci, kostel sv. Go-

tharda v Modřicích atd.). Akci navštívily desítky osob z řad vědecké obce, studentstva i laické veřejnosti. Z dalších kolektivních aktivit stojí za zmínku účast některých členů pobočky na velice vydařené exkurzi KASu Zlín do Maďarska. Z individuální činnosti: F. Kofínek informoval o vyhnání nelegálních výkopců z hradu Nový Šaumburk, J. Štětina pokračuje v bádání na hradech a zámcích Boskovic, Holešov a Kroměříž, J. Přinesdomů pokračuje v bádání o hradě Levnov; informoval o nelegálním výkopu na Levnově a jeho fotografické dokumentaci, M. Plaček pokračuje v publikační činnosti a informoval o poznatcích z dovolené na Krétě, P. Šimeček spolupracuje s M. Plačkem výstavní cyklus Copuli Lapidum (letos např. na Pernštejně, ve Znojmě), pokračuje v popularizační činnosti (studie o hradu Litice aj.), upozornil na výzkum Archaie Brno na hrádce Rumberk u Letovic, J. J. Kovář spolupracoval v Jeseníku výstavu Žulovská pahorkatina (s hrady Frýdberk, Kaltenštejn), J. Merta upozornil na výzkum zámku (dříve hradu) Veselí nad Moravou, prováděný Archaie Brno; podrobné info podal M. Plaček, J. Unger vede výzkum nově objeveného kostela v Tasově u Velkého Meziříčí (nynější objekt fary); objeveny základy rotundy asi z 1. třetiny 13. století. Závěrečnou akcí pobočky za rok 2009 byla mimořádná členská schůze 20. 11. v prostorách šermířského klubu L.A.G., kdy byly dořešeny letité administrativní a finanční nedostatky vůči Radě KASu, byla distribuována zadržena Hláška. Na rok 2010 je z kolektivních aktivit připravována členská exkurze na Boskoviccko a část členů pobočky rovněž plánuje účast na akcích kolegů z pobočky Zlín.

zapsal J. J. Kovář

Zpráva o hospodaření v r. 2009: Zůstatek: 2440 Kč. Příjmy: 1120 Kč (čl. příspěvky 720, na Hlásku 360, dar 40). Výdaje: 2080 Kč (desátek i dlužný 240, za Hlásku i dluh 640, na seminář 1200), Zůstatek: 1480 Kč.

pokladník J. J. Kovář

Pobočka Zlín

KAS pobočka Zlín, MUDr. Jiří Hoza, Česká 4760, 760 05 Zlín. Tel. 737177346. E-mail: jihoz@post.cz.

Zpráva o činnosti v r. 2009: 3. ledna byl uskutečněn tříkrálový výstup na hrad Helfštýn. 7. – 10. 5 se konal zájezd pobočky a dalších zájemců na hrady a zámky Slovenska a Maďarska. Ve čtvrtek jsme navštívili hrad a zámek Divín, hrad Filakovo a večer jsme dorazili k hradu Šomoška, jehož půlka leží na Slovensku a druhá část v Maďarsku. Prohlídka hradu proběhla v pátek ráno, následovala nedaleká zřícenina hradu Salgó a dále známé velké zříceniny hradu Holóko. Nocleh byl pod hradem Sirók a ráno v sobotu jeho prohlídka. U obce Paradasvár leží zámek Sasvár, nyní přeměněný na pětihvězdičkový hotel. Potom jsme dlouho hledali nepatrné zbytky hradu Benevár nalézající se na pořádném kopci. Následoval hrad Kisnána na mírném návrší uprostřed stejnojmenné obce, jehož počátky sahají do 11. století. Odpoledne jsme přijeli do města Eger, ležícího v malebném údolí na rozhraní pohoří Bükk a Mátra, se spoustou barokních památek a se středověkým hradem – pevností – která v 16. století skoro rok odolávala obléhání Turky. Navštívili jsme též vinný sklípek. V neděli po prohlídce města jsme odjeli do Zlína.

2. – 5. 7. proběhla akce Hrad Křídlo (hlavní organizátor R. Vrla). Kácely se a vyřezávaly nálety. V jádře hradu byl zjištěn nezákonný výkop. Členové pobočky pod vedením archeologa sondu začistili, zdokumentovali a zasypali. 28. – 30. 8. následovala akce Hrad Zubačov u obce Komňa – čištní zříceniny věže pro následnou rekonstrukci. Zbudováno bylo přístupové schodiště z dřevěných prachů (10 účastníků).

24. – 29. 9. akce Barbarossa III. Posádky dvou automobilů navštívili skalní hrady Alsaska, Lotrinska, Falckého lesa a severních Vogéz, celkem 16 hradů. Ve Falckém lese nádherný Neu Dahn, „trojhrad“ Alt Dahn, Grafen Dahn a Tannstein, následoval Bewarstein, novogotický hrad. V Alsasku na hranicích s Německem zřice-

niny Lowenstein, Hohenbourg, Wegelnburg, Fleckenstein, Froensbourg, Wasigenstein, Blumenstein, hrady Falkenstein a Waldeck v Lotrinsku, v Alsasku zříceniny Petit Arnsbourg, Schoeneck (v rekonstrukci, opravdu krasavec). Spalí jsme většinou pod širákem, počasí nám přálo.

4. – 12. 10 čtyři členové pobočky podnikli 3. ročník pěšího putování po hradech jižních Čech a jižní Moravy. Začali na Dívčím Kameni (kde skončili loni) a pokračovali na Pořešín, Sokolčív, tvrz Cukenštejn, Nové Hrady, Landštejn, historické město Slavonice, na zříceninu Frejštjn u Vranovské přehradě.

27. 12. se konala akce na počest PhDr. Jiřího Kohoutka Csc., které se účastnilo 15 členů pobočky a další příznivci V 8. hod. ráno jsme vyjeli autobusem ze Zlína do Pozdřechova, odtud po žluté na Svíradov (737 m n. m.) a dále po hřebeni po modré na hradiště na hoře Klášťov (753 m n. m., nejvyšší hora Vizovických vrchů). Toto hradiště z doby popelnicových polí i z doby Velkomoravské říše zkoumal Jiří Kohoutek v letech 2005 – 2007. Byl zde nalezen bohatý depot železných nástrojů z dob Velké Moravy. N počest dr. Kohoutka je zde vybudována naučná stezka s panely a textem o jeho výzkumech. Poté jsme pokračovali přes Rovné a Suchý vrch přes Chladné studně do Vizovic a odtud vlakem zpět do Zlína.

2. 12. proběhla 15. valná hromada pobočky za účasti 32 členů. Bylo přijato 7 nových členů, 4 členové ukončili členství, takže pobočka má celkem 62 členů.

Zpráva o hospodaření v r. 2009: Zůstatek: 4479 Kč. Příjmy: 6580 Kč (čl. příspěvky a předplatné Hlášky). Výdaje: 4351 Kč (desátek předpl. Hlášky, poštovné, obálky, občerstvení na výroční schůzi). Zůstatek: 6708 Kč.

Z. Sadílek – MUDr. Jiří Hoza

Pobočka Humpolec

KAS, pobočka Humpolec, Hradská 818, 396 01 Humpolec. E-mail: frantisek.kocman@mesto-humpolec.cz, orlikhumpolec@seznam.cz.

Zpráva o činnosti v r. 2009: Členové pobočky se scházeli v průběhu roku při jednáních společnosti Castrum o. p. s. a dále při pořádání jednotlivých kulturních a dobrovolnických aktivit na hradě Orlik. Dále se jednotliví členové zapojili na záchranných pracích na objektu čp. 338 v Humpolci na Zichpili – jednoho z pozůstatků historické zástavby města. Výroční členská schůze pobočky se konala dne 24. 10. 2009. Byli jmenováni noví členové do společnosti Castrum o. p. s. – Mgr. Petr Filip a Mgr. Roman Brzoň. Do pobočky Humpolec byl přijat nový člen – Mgr. Vladimír Staněk. Pobočka tak k závěru roku čítá 10 členů. Do knihovničky pobočky byla přikoupena publikace AH 34/09.

Zpráva o hospodaření v r. 2009: Zůstatek: 1264 Kč. Příjmy: 660 Kč (čl. příspěvky, předplatné Hláška). Výdaje: 1030 Kč (desátek 100, Hláška 160, publikace 770). Zůstatek: 894 Kč.

F. Kocman

Další informace od poboček redakce do uzávěrky tohoto čísla neobdržela.

Kontakty na ostatní pobočky:

Pobočka Praha

KAS Pobočka Praha, PhDr. Jiří Úlovec, Tř. Milady Horákové 133, 166 21 Praha 6 – Dejvice, e-mail: julovec@mvcr.cz, houskovad@seznam.cz.

Pobočka Hradec Králové

Ing. Jiří Slavík, Nerudova 1210, 517 41 Kostelec n. Orlicí, e-mail: slavik_dp@volny.cz, jaroslav_cerny@centrum.cz.

Uzávěrka dalšího čísla: 10. 06. 2010
(vyjde v první červencové dekádě 2010)

HLÁSKA, zpravodaj Klubu Augusta Sedláčka. ISSN 1212-4974.

Vychází čtvrtletně. Toto číslo vyšlo v 1. dubnové dekádě 2010.

Šéfredaktor Petr Rožmberský, technický redaktor ing. Petr Mikota, redaktor pro internet Petr Beránek, (www.klubaugustasedlacka.cz).

Adresa redakce: Klub Augusta Sedláčka, Kopeckého sady 2, 301 56 Plzeň (rozember@kar.zcu.cz nebo pmikota@post.cz)

Vydává Klub Augusta Sedláčka za přispění Nadačního fondu pro kulturní aktivity občanů města Plzně.

Registrováno pod značkou OK UmP 23/1991. 360 výtisků